

ALMANYA'DA 2011 HAZİRAN AYI İTİBARIYLA ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1. İstihdam Piyasası

Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, çalışanların sayısı, Mayıs 2011'de 163.000 artmış ve 40.88 milyona yükselmiştir. Bir yıl öncesine göre çalışanların sayısı 488.000 (% 1,2) artış göstermiştir. Ayrıca, Nisan 2011 itibariyle sigortaya tabi çalışanların sayısı 680.000 (% 2,5) artarak 28,23 milyon olarak kaydedilmiştir. Mart 2011 itibariyle serbest olarak çalışanların sayısı ise bir yıl öncesine göre 4.000 (% 0,1) artarak 4,41 milyona yükselmiştir.

Öte yandan, ikinci basamak işsizlik parası alanların istihdam edildiği statüde çalışanların sayısı, Mayıs 2011'de bir yıl öncesine göre 87.000 (% 33) azalmış ve 178.000 olarak gerçekleşmiştir. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı ise 2011 Nisan ayı itibariyle bir yıl öncesine göre 9.000 (% 0,2) azalarak 4,87 milyona inmiştir. Diğer taraftan, aynı dönemde 2,46 milyon sigortalı gelirlerini artırmak amacıyla düşük ücretli ikinci bir işte çalışmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 136.000 (% 5,8) daha fazladır.

Bölgesel olarak değerlendirildiğinde sigortaya tabi çalışanların sayısı, Nisan 2011 itibariyle bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 2,6, Doğu Almanya'da ise % 2,0 oranında artmıştır. En az artış % 0,7 ile Mecklenburg-Vorpommern eyaletinde, en büyük artış ise % 3,0 ile Bavyera eyaletinde gerçekleşmiştir.

Çalışan sayıları sektörlere göre değerlendirildiğinde, bir yıl öncesine göre hemen hemen tüm sektörlerde artışlar devam etmiştir. Ödünç işçi veren sektörde 146.000 (% 23,3), imalat sektöründe 113.000 (% 1,8) ekonomik hizmet sektöründe 109.000 (% 3,8), sağlık ve sosyal hizmetler alanlarında 108.000 (% 3,1) artış gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, diğer hizmet sektörlerinde 12.000 (% 1,1) eğitim ve öğrenim sektöründe ise 5.000 (% 0,5) azalma kaydedilmiştir.

2011 yılının Mayıs ayında 28.000 kişi yeni kısa süreli çalışanlar olarak İş Ajanslarına bildirilmiştir. Alınan en son verilere göre, 2011 Mayıs ayında Sosyal Kanun'un III'üncü Kitabının 170'inci maddesine göre 26.000 çalışan kısa süreli iş uygulaması içinde istihdam edilmiştir. Nisan 2011'de belirtilen maddeye göre 115.000 çalışana kısa süreli çalışma ödeneği ödenmiştir. Bir yıl öncesinde aynı dönemde bu sayı 599.000 olarak kaydedilmiştir.

2. İşsiz Sayıları

Almanya'daki işsizlerin sayısı, Haziran 2011'de bir ay öncesine göre 67.000 azalarak 2.893.000 olarak kayıtlara geçmiştir. 2011 Haziran ayı işsiz sayısı bir yıl öncesine kıyaslandığında 255.000 (% 8) daha azdır.

İşsizlerin sayısı bölgesel olarak değerlendirildiğinde Batı Almanya'da Haziran 2011 itibariyle bir ay öncesine göre 40.000 (% 2) azalarak 1.972.000'e inmiştir. Doğu Almanya'daki işsizlerin sayısı ise aynı ay itibariyle bir ay öncesine göre 27.000 (% 3) azalarak 922.000 olarak kayıtlara geçmiştir. İşsizlerin sayısı, bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da 200.000 (% 9), Doğu Almanya'da 55.000 (% 6) azalmıştır.

İş piyasası işsizlik oranına göre değerlendirildiğinde 2011 Haziran ayında tüm çalışanların sayısı baz alınarak hesaplandığında % 6,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,6 puan daha azdır. Yine 2011 Haziran ayı itibariyle bölge olarak işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 5,8, Doğu Almanya'da ise % 10,9 olarak kayıtlara geçmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 0,6, Doğu Almanya'da ise % 0,7 azalmıştır.

Diğer taraftan, yabancı işsizlerin sayısı 2011 Haziran ayı itibariyle bir ay öncesine göre 30.767 azalmış ve 462.046'ya (% 14,3) gerilemiştir. Ayrıca, aynı dönem itibariyle işsiz vatandaşlarımızın sayısı da bir ay öncesine göre 2.176 azalarak 145.880 (% 22,1) olarak kayıtlara geçmiştir.

3. I. ve II. Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayısı

Haziran 2011'de 2.893.000 işsizin 804.000'i (% 28) birinci basamak işsizlik parası alırken, 2.089.000'i (% 72) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir ay öncesine göre birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı 35.000 (% 4,0), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 32.000 (% 1,0) azalmıştır. Bir yıl öncesine göre kıyaslandığında birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 179.000 (% 18), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 76.000 (% 4) azalmıştır.

4. Mesleki Eğitim

Ekim 2010'dan Haziran 2011'e kadar İş Ajanslarına 444.100 açık meslek eğitim yeri bildirilmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 39.900 (% 10) daha fazladır. Söz konusu dönemde işletme içi meslek eğitim yeri sayısı 430.800 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 41.900 (% 11) daha fazladır. Öte yandan, işletme dışı meslek eğitim yeri sayısı 2.000 (% 13) azalarak 13.300 olmuştur.

Yine aynı dönemde 473.300 genç meslek eğitimi yeri başvurusunda bulunmuşlardır. Bu sayı bir önceki döneme göre 8.600 (% 1,8) daha fazladır. Söz konusu sayı Batı Almanya'da 5.700 (% 1,4) azalarak 397.300'e, Doğu Almanya'da ise 2.900 (% 3,7) azalarak 75.800'e inmiştir.

Meslek eğitim yeri arayan gençlerin sayısı açık meslek eğitim yeri sayısı ile karşılaştırıldığında mesleki eğitim yeri arayan gençlerin sayısı Haziran 2011'de 14.700 daha fazladır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 51.000 artmıştır.

Diğer taraftan, Haziran 2011'de 168.500 açık mesleki eğitim yeri bulunduğu bildirilmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 24.000 (% 17) daha fazladır. Bölgesel olarak Batı Almanya'da 132.400, Doğu Almanya'da 35.900 meslek eğitim yerine henüz yerleştirme yapılamamıştır. Bir yıl öncesine göre bu sayı Batı Almanya'da 18.400 (% 16), Doğu Almanya'da ise 5.600 (% 18) daha fazladır.

Haziran 2011'de 183.200 genç henüz meslek eğitim yeri bulamamıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 12.300 (% 6) daha azdır. Batı Almanya'da meslek eğitim yeri bulamayan genç sayısı 150.000 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 9.100 (% 6) daha azdır. Doğu Almanya'da ise bu sayı 33.100 olarak kaydedilmiştir. Burada da söz konusu sayıda bir yıl öncesine göre 3.200 (% 9) azalma olmuştur.

5. Güvenlik Sektöründe Asgari Ücret

1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla 170.000 kişinin istihdam edildiği güvenlik sektöründe asgari ücret uygulamasına geçilmiştir. Düzenleme 31 Aralık 2013 tarihine kadar geçerli olacaktır. Anılan düzenlemede Almanya genelinde güvenlik sektöründe tüm işverenleri çalıştırdıkları işçilere öngörülen asgari ücreti ödemekle yükümlü kılmaktadır.

Ancak, güvenlik sektöründe ödenecek asgari ücret bölgelere göre farklılık göstermektedir. Asgari ücret uygulaması Eyaletlere göre en düşük 6,53 Avro, en yüksek 8,60 Avro olacak ve asgari ücret 2013 yılına kadar iki defa yükseltilerek önce 7,50 Avro'ya ve daha sonra 8,90 Avro'ya çıkarılacaktır.

6. Emekli Aylıklarına Zam

1 Temmuz 2011 itibariyle emekli aylıkları % 0,99 oranında artırılmıştır. Buna göre, emekli aylıklarının hesaplanmasında ölçü alınan emeklilik değeri (Rentenwert) Batı Almanya'da 27,20 Avro'dan 27,47 Avro'ya, Doğu Almanya'da 24,13 Avro'dan 24,37 Avro'ya yükseltilmiştir.

7. Güncel Mahkeme Kararları

7.1. Çalışanın Almanca Dil Kursuna Gitme Zorunluluğuna İlişkin Federal İş Mahkemesi'nin 22.06.2011 tarih ve 8 AZR 48/10 sayılı kararı

İşverenin işçisinden işin gerektirdiği kadar Almanca öğrenmesi için bir dil kursuna gitmesini istemesi Genel Eşit Muamele Yasa'sının ihlali anlamına gelmemektedir.

Ana dili Hırvatça olan davacı işçi, 1985 yılından beri davalı işveren tarafından işletilen yüzme havuzunda hizmet sözleşmesi ile istihdam edilmiştir. Başlangıçta iş yerinde temizlikçi olarak çalışan davacı, zamanla kasiyerlerin olmadığı zamanlarda yüzme havuzuna gelen ziyaretçilere kasa yetkilisi olarak bilet satmıştır. 2006 yılında işveren, davacıdan iş saatleri dışında davacı tarafından ücreti karşılanmak suretiyle Almanca dil bilgisini iyileştirme amacıyla bir Almanca kursuna gitmesini istemiştir. Davalı işveren davacının kurs masraflarını karşılama talebini reddetmiştir. Davalı işçi de Almanca dil kursuna gitmeyi reddetmiştir. 2007 yılında işveren tarafından bu durumdan dolayı ihtar edilen davacı, böyle bir talebin etnik kimliğinden dolayı bir ayrımcılık teşkil ettiği iddiasıyla işverenden 15.000 Avro tazminat talep etmiştir.

Dava başvurusu, Federal İş Mahkemesi'nde olduğu gibi tüm yargı yollarında reddedilmiştir. Federal İş Mahkemesi, işverenin işin mahiyetinin yabancı bir dili gerektirdiği hallerde, işçisinin Almanca'yı (veya yabancı bir dili) öğrenmesini isteyebileceğine hükmetmiştir. Diğer taraftan, işverenin işçisinden yabancı bir dili mesai saatleri dışında ve kendi cebinden

ödeyerek yabancı dil öğrenmesini istemesi, münferit durumlarda iş sözleşmesinin veya toplu sözleşmenin ihlali anlamına gelebilir. Ancak, bu durum etnik kimlikten dolayı bir ayrımcılık teşkil etmez ve bu nedenle de davacıya tazminat talep etme hakkı tanımaz.

7.2. İş Yolu Kazasında Ortaya Çıkan Zararın Tazmini Hakkında Federal İş Mahkemesi'nin 22.06.2011 tarih ve 6 AZR 102/10 sayılı Kararı

Bir işçinin işverenin çağrısı üzerine işyerine gitmek üzere evinden yola çıkarak yolda kaza geçirmesi halinde, kazada arabasında ortaya çıkan hasarın tazminini işvereninden talep etme hakkı vardır.

Davacı hekim, bir klinikte çalışmakta ve bu klinikten bir kaç kilometre uzakta oturmaktadır. 2008 yılının Ocak ayında bir Pazar günü evinde çağrı üzerine görevli olduğu sırada saat 9'da gelen telefonla kliniğe çağırılmıştır. Bunun üzerine davacı hekim kendi arabası ile kliniğe doğru yola çıkmıştır. Yoldaki buzlanma nedeniyle arabasıyla kayarak, yol kenarındaki çukura düşmüştür. Davacı hekim bu kazada arabasında meydana gelen 5.727,52 Avro tutarındaki zararın karşılanmasını işvereninden talep etmiştir.

İş Mahkemesi ve Eyalet İş Mahkemesi davacının talebini reddetmiştir. Ancak Federal İş Mahkemesi davacıyı haklı bulmuştur. Federal İş Mahkemesi'ne göre kural olarak çalışanlar evleri ve işyeri arasında yaptıkları tüm masrafları, yapılan iş sözleşmelerinde farklı bir durum kararlaştırılmadığı sürece kendileri karşılamak zorundadırlar. Kaza sonucu özel taşıtlarda da ortaya çıkan zarar karşılanmayan masraflara dahildir. Ancak, bunun istisnası, çağrılmak üzere hazır bekleyen bir çalışanın işvereni tarafından işe çağırılması durumunda, iş yerine zamanında ulaşmak için özel taşıtını kullanmasını gerektiğini düşündüğü hallerde mümkündür.

Federal İş Mahkemesi, karar vermesi için davayı Eyalet Mahkemesi'ne geri göndermiştir. Eyalet İş Mahkemesi kazada ortaya çıkan zararın miktarını ve davacının bu zararda kusurunun bulunup bulunmadığını tespit edecektir.

7.3. İş Sözleşmesinin Maddelerinin Açık ve Anlaşılır Olma Zorunluluğu Hakkında Federal İş Mahkemesi'nin 21.06.2011 tarih ve 6 AZR 236/10 sayılı kararı

İş sözleşmelerinde öngörülen genel iş koşulları açık ve anlaşılır düzenlenmedikleri hallerde çalışanların mağduriyetine sebep olabilirler.

Davacı bir havaalanında güvenlik görevlisi olarak çalışmaktadır. İşvereniyle imzaladığı hizmet sözleşmesinde ayda ortalama 150 saat çalışmakla yükümlü kılınmıştır. Davacının çalıştığı sektörde bağlanmış ve bu sektörde geçerli olan toplu sözleşme ise aylık asgari 160 saatlik bir mesai süresi öngörmektedir. Ayda ortalama 188 saat çalışan davacı, mahkemeye başvurarak kendisinin gerçek mesai saatinin tespit edilmesini ve hizmet sözleşmesinin bu mesai saatine uyarlanmasını talep etmiştir.

Federal İş Mahkemesi iş sözleşmesinde mesai saatlerini düzenleyen maddenin açık ve anlaşılır olmadığı gerekçesiyle hükümsüz olduğuna karar vermiştir. Zira bu maddeye göre işverenin işçisini ayda hangi zaman diliminde, nasıl ortalama 150 saat çalıştıracağı açık değildir. Bu nedenle, işçinin hangi durumlarda, nasıl çalışacağını açık olarak anlaması mümkün olmadığından sözleşmenin bu hükmü geçerli değildir. Bu geçersiz maddenin yerine toplu sözleşmede öngörülen düzenleme geçerlidir. Bu da 160 saattir.

7.4. İşyeri İşçi Temsilcilerinin Bildirim Yükümlülüğü Hakkında Federal İş Mahkemesi'nin 29.06.2011 tarih ve 7 ABR 135/09 sayılı kararı

İşletme işçi temsilcisi, işletme işçi temsilciliğinin işleri için mesai saatleri içinde işyerinden ayrılırken durumu ve ayrı kalacağı süreyi işverene bildirmekle yükümlüdür. Beyan yükümlülüğünün sebebi işverenin işçinin işyerinden uzak kaldığını bilmesi ve süre zarfında işçinin yerine başka bir işçi yerleştirerek mesai kaybını telefi edilme imkanının sağlanmasıdır. Bu nedenle, yalnız çalışma düzeninin yeniden geçici olarak organize edilmesini ciddi bir şekilde gerektirmeyen hallerde beyan yükümlülüğüne gerek bulunmamaktadır. Önemli olan münferit durumun koşullarıdır. Burada işletme işyeri temsilcisinin konumu, işin kesintiye uğrama süresi söz konusudur. İşletme işçi temsilcisinin bu durumu önceden işverene haber verme zorunluluğu bulunmadığı hallerde, işverenin talep etmesi durumunda sonradan bildirmekle yükümlüdür.

Federal İş Mahkemesinde görülen davada 220 işçinin çalıştığı bir firmanın 9 kişiden oluşan işyeri işçi temsilciliği, işyerinde işyeri işçi temsilciliğine ait faaliyetleri işverene bildirme yükümlülüklerinin bulunup bulunmadığının tespitini istemişlerdir. Federal İş Mahkemesi bildirim yükümlülüğü bulunduğunu saptamıştır. Ancak tartışmalı yükümlülük kural olarak münferit durumun şartlarına bağlıdır.

9. Sayısal Veriler

	Aylık Veriler		2010 Haziran Ayına Göre	
	Haziran 2011	Mayıs 2011	Artma (+) veya Azalma (-)	Yüzde (%) olarak
Tüm Çalışanlar		40.879.000		1,2
Sigortaya tabi işlerde çalışanlar	28.233.200 (Nisan 2011)	28.102.000 (Şubat2011)		2,5
İşsizler	2.893.341	2.960.112	-254.516	-8,1
* erkekler % 52,8	1.527.172	1.574.270	-169.490	-10,0
* kadınlar % 47,2	1.386.169	1.385.842	-85.026	-5,9
* 25 yaşını doldurmamış % 8,8	254.142	258.186	-43.323	-14,6
* 50 yaşını doldurmuş % 31,5	910.012	924.539	-5.698	-0,6
* 55 yaşını doldurmuş % 18,5	536.692	543.616	11.299	2,2
* Almanlar % 83,9	2.427.710	2.487.353	-221.490	-8,4
* Yabancılar % 16,0	462.046	469.110	-30.767	-6,2
* Türkler	145.880	148.056	-2.176	
İşsizlik oranları (%)				
* Tüm çalışanlar	6,9	7,0	7,5	
Erkekler	6,8	7,0	7,6	
Kadınlar	6,9	7,0	7,3	
25 yaşını doldurmamış	5,4	5,5	6,3	
50 yaşını doldurmuş	7,8	8,0	8,2	
- Yabancılar	14,3	14,6	15,4	
- Türkler	22,1	22,3		
Bildirilen açık işler				
-Ay başından beri	204.788	189.584	20.597	11,2
- Yıl başından beri	1.110.523	905.735	169.599	18,0
- Halen mevcut	479.519	470.201	109.472	29,6
Yardım alanlar				
Birinci basamak işsizlik parası	738.177	783.728	-183.024	-19,9
İkinci basamak işsizlik parası	4.676.674	4.727.373	-282.137	-5,7
Sosyal yardım	1.745.102	1.755.809	-85.079	-4,6

Kaynak: Federal İş Ajansı